

Združenje žrtev okupatorjev
1941-1945 Kranj
Slovenski trg 1, p.p. 12
4000 Kranj

Poštnina plačana
pri pošti 4101 Kranj

»OPTIMIST«

št. 47

JULIJ 2018

OB IZIDU SEDEMINŠTIRIDESETE ŠTEVILKE »OPTIMISTA«

Pred vami je 47. št. biltena »OPTIMIST«, kjer vas seznanjamo z novicami, poročili in obvestili.

Ob tej priliki vas še vedno prosimo, da nam pošljete svoje spomine oz. zgodbe na čase, ko ste svoja mlada leta preživljali kot izgnanci daleč od svojega doma.

Čeprav so dogodki že zelo oddaljeni in niso preveč lepi, toda pozabiti se kljub temu ne smejo, pa tudi naši člani in vaši sotrpini te zgodbe radi berejo, saj se v njih vidijo tudi sami. Veseli bomo vseh vaših spominov.

ČLANI ODBOROV ZDRUŽENJA:

<u>Izvršni odbor</u>	<u>Nadzorni odbor</u>	<u>Častno razsodišče</u>
ROVAN FRANC	ROVTAR STANA	GABRIJEL LOJZKA
STANE SLADIČ	GERJEVIČ DARINKA	SINKOVIČ IVAN
GERJEVIČ FRANC	KNEZ ANTON	KUNČIČ VIDA
MIŠIČ JOŽICA	PODGORŠEK IVAN	
KATNIK ANA		
PIRC JELKA		
GUSTINČIČ FRANC		
KARUN JANEZ		
KNEZ JOŽICA		
KRISTAN IVAN		

≈≈≈

OBVESTILO - DELOVNI ČAS in NASLOV SPLETNE STRANI

Pisarna Združenja bo tudi v letu 2018 odprta samo **dvakrat** na teden, in sicer v **PONEDELJEK in SREDO od 9.00 – 12.00 ure.**

Naš spletni naslov je: <http://www.zdruzenje-zrtev.si>

Kdor ima možnost lahko s pridom izkoristi dostop do spletne strani in se informira o našem delu.

OBVESTILO O PRESELITVI: Vse člane ZŽO, ki nas obiskujete v pisarni v Mestni občini Kranj obveščamo, da smo se preselili v sosednji prostor – soba št. 5, ker je prostor, v katerem smo bili, občina odstranila in priključila k hodniku pred dvorano. Ker pa je sedaj hodnik zaprt z avtomatskimi steklenimi vrati, katere lahko odprete po navodilih, ki so napisana na desni strani vrat. Če pa vam to ne uspe, lahko prosite uslužbenko v eni od bližnjih pisarn. Vse ostalo je kot prej.

PLAČILO ČLANARINE:

Članarina za leto 2018 je **10,00 €**, kamor je vključen tudi »OPTIMIST«.

Plačevanje članarine poteka na isti način kot doslej. Kranjčani in okoličani lahko plačajo v pisarni, ostali pa preko transakcijskega računa: 05100-8000057707 ali po poštni nakaznici.

IZVRŠNI ODBOR

Vse, ki prejimate naš bilten »Optimist« prosimo, da obvestijo tudi svoje prijatelje, znance in sorodnike, da imajo možnost spremljanja novic o našem delu tudi preko spletne strani. Tam lahko preberejo vsa tekoča dogajanja in kaj se v združenju dela.

Spletni naslov je: <http://www.zdruzenje-zrtev.si>

Člani in nečlani pa lahko komunicirajo z nami tudi po elektronski pošti, na naslovu: zzokranj@siol.net

Kot smo vas že obveščali v OPTIMISTU, da smo iz posnetega materiala o dogodkih med II. svetovno vojno v Posavsko – Obsoteljskem pasu, sedaj že uredili enourni film v slovenskem in nemškem jeziku.

Če koga zanimajo pripovedi žrtev iz teh krajev, lahko dobijo ta DVD pri našem Združenju. Cena tega DVD-ja je samo 10 €. Za naročilo lahko kontaktirate na tel: 04 2373 553 ali po e-pošti: zzokranj@siol.net. Še naprej pa se bomo trudili urejati materiale za druge dele Slovenije, trenutno je v delu Štajerska.

O B V E S T I L O!

V prejšnjem OPTIMISTU (št. 46) smo navedli obvestilo predsednika DZ Republike Slovenije Milana Brgleza, da bo podal predlog Državnemu zboru za materialno odškodnino žrtvam vojnega nasilja, ki naj bi bila enaka za vse žrtve (podan naj bi bil predlog 6.000,00 € v dveh obrokih). Vendar, kot vedno do sedaj, tudi ta predlog ni bil uresničen, saj se je Vlada RS že kmalu po tem »bombastičnem« obvestilu na TV Slovenija, odločila za nove volitve, kar je pomenilo, da g. Brglez svojega predloga ni mogel uresničiti.

In tako je še eno upanje, katero je bilo prezentirano, odšlo v pozabo in realne odškodnine, kot jih je imenoval g. Brglez, se zaenkrat niso uresničile.

NOBENEGA ODGOVORA OD PREDSEDNIKA RS

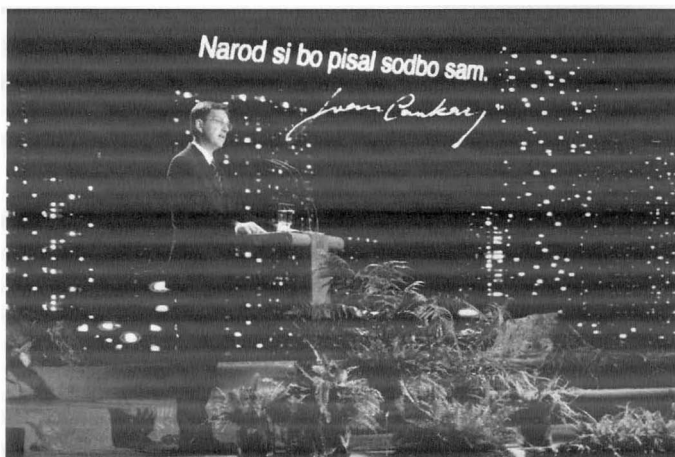
Ko smo dne 5.2.2018 poslali pismo **predsedniku Republike Slovenije, gospodu Borutu Pahorju** (s 6 prilogami), smo nestrpno pričakovali njegov odgovor. Minil je mesec, nato dva, trije,... odgovora pa nobenega. Čeprav smo tega že navajeni, smo bili vseeno zelo razočarani, kajti v pismu smo mu podrobno opisali in dostavili dokaze o obnašanju vlade do žrtev vojnega nasilja. Veliko teh žrtev je utrpelo materialno škodo, katera še do danes ni poplačana. Ob tem smo ga zaprosili, da nam eventuelno tudi z vladnimi institucijami, sproži dejavnosti, da bi omogočile sprejetje zakona o rešitvi problema. Upamo, da institucije, ki bi to lahko reševale ne čakajo, da bodo vsi oškodovanci, ki jim pripada materialna odškodnina, preminuli, saj je po končani II. svetovni vojni že poteklo 73 let, kar je res sramotno, kako so se vse pretekle in tudi sedanja vlada obnašale do tega problema. Prav tako tudi vse izvoljene državne institucije.

Državna proslava v Kočevju (Dan upora proti okupatorju- 27.4.2018)

Tudi letos smo prejeli vabilo od predsednika Vlade RS, da se udeležimo proslave v počastitev omenjenega državnega praznika, ki je bila 26.4.2018 v Kočevju. Iz naše organizacije so se le-te udeležili trije člani.

Proslave se je udeležilo veliko povablencev iz cele Slovenije. Slavnostni govornik je bil dr. Miro Cerar – predsednik Vlade RS. Poleg njega je bilo kar nekaj predstavnikov naše republike: Borut Pahor, Milan Berglez, Alojz Koušca....

Poleg uradne proslave so nastopile tudi umetniške in glasbene skupine. Tema te proslave je bila : »Uporni človek – človek upanja«.

Proslava v Kočevju

Sprejem ob državnem prazniku 27.4.2018 pri predsedniku RS Borutu Pahorju v Ljubljani

Ob dnevu upora proti okupatorju je predsednik RS g. Borut Pahor, dne 27.4.2018, priredil sprejem v veliki dvorani predsedniške palače v Ljubljani, na katero smo bili povabljeni tudi predstavniki našega Združenja. Predsednik je imel pozdravni nagovor in nato govor na temo državnega praznika »dneva upora proti okupatorju«. Po govoru je imel še kratke pogovore s predstavniki vabljenih organizacij, kot tudi s posamezniki. Sledila je manjša pogostitev. Ob poteku sprejema je sodelovala tudi glasbena skupina s primerno glasbo in pesmimi.

Proslava v Ljubljani

OBISKI NAŠIH ČLANOV

Vsak mesec obiščemo vsaj 2-3 člane, ki praznujejo rojstni dan. Obiskov so zelo veseli in nam ob tej priliki povedo marsikatero zgodbo iz časov, ko so bili izgnani ali v pregnanstvu. Prav vsakemu, ki praznuje v določenem mesecu in ga ne moremo obiskati, pa pošljemo pisno čestitko.

Marca smo za rojstni dan obiskali Mišič Jožico iz Kranja

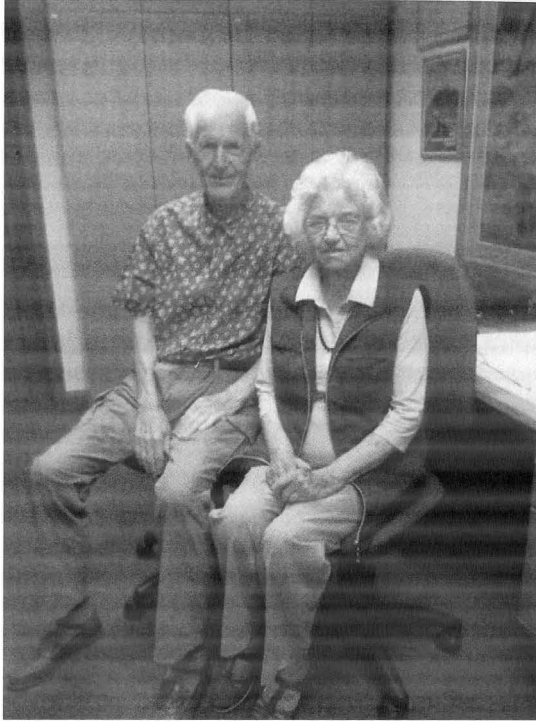
V aprilu smo obiskali Šumi Olgo v domu upokojevcev

Prav tako smo v aprilu obiskali Bajželj Vinka v domu upokojecev

V juniju je rojstni dan praznoval Ivan Kristan iz Podlubnika

Junija je praznovala rojstni dan tudi Marija Peklenik iz Kranja.

Obisk groba g. Toneta Kristana na pokopališču Žale v Ljubljani

Minilo je že dve leti od kar je umrl ustanovitelj našega Združenja, dolgoletni predsednik, g. Tone Kristan, ki se je že od same ustanovitve, leta 1997, zavzemal za pravice žrtev, dobro poznal vse probleme in jih s svojimi idejami, aktivnostjo in tudi trmo, poskušal reševati z vladnimi institucijami.

Ob tej priliki smo v mesecu maju obiskali njegov grob na pokopališču Žale v Ljubljani, kjer smo mu prižgali svečko in se poklonili njegovemu spominu.

Obiska groba se je udeležilo več članov, ki so dalj časa sodelovali pri reševanju problemov žrtev vojnega nasilja.

Pred grobom Toneta Kristana na Žalah.

UMRLI ČLANI V LETU 2017

	datum roj.	stanujoč	umrl/a
Konc Franc	03.10.1922	Čirče 25, Kranj	Januar 2018
Eržen Boris	28.08.1933	Oprešnikova 51, Kr.	Januar 2018
Butollo Vera	07.01.1927	Mrakova 8, Kranj	Marec 2018
Otaševič Gema	17.04.1929	Ul. Mladin.br. 6, Kr.	April 2018

Ponovno prosimo vse člane in njihove sorodnike, da nas obveščate o spremembah naslovov ter o umrlih. Podatke rabimo za urejanje članstva.

ZBIRKA SPOMINOV NA IZGNANSTVO

Vsi, ki prejimate našo publikacijo »Optimist« veste, da poleg vseh obvestil in dogodkov, ki so se zgodili v določenem obdobju, na koncu vedno objavimo tudi eno zgodbo ali pesem, ki jo je napisal kdo od naših članov in opisuje doživljanja in zgodbe iz časa izgnanstva in po vrnitvi v domovino.

Teh zgodb smo objavili že kar nekaj, pa verjamemo, da vas je še veliko, ki bi lahko kaj povedali, oz. napisali v zvezi z dogodki in občutji v tistem času. Zato ponovno prosimo, napišite ali pa povejte mlajšim da bodo zapisali te spomine, da se ta

polpretekla zgodovina ne bo pozabila, in da bodo naši zanamci seznanjeni s takratnimi dogodki.

Vse do sedaj objavljene zgodbe pa bomo v kratkem natisnili v enem zvezku, ki ga boste tudi prejeli.

SPOMINI, KI NAJ SE ZAPIŠEJO IN SE NE SMEJO POZABITI:

Spomine je zapisala Veronika ŠTRUKELJ iz Kranja

POT V IZGNANSTVO

Moj rojstni kraj so Sela pri Dobovi. Rodila sem se leta 1934. Prag prvega razreda osnovne šole sem prestopila v Brežicah, septembra leta 1941. V razredu nas je pričakala nemška učiteljica, ker so takrat Nemci že okupirali naš kraj Brežice in del Slovenije. Učili smo se nemških besed, ne spomnim se, da bi kaj tudi pisali. Učiteljica nam je predmet pokazala in ga po nemško poimenovala. Učenci smo morali velikokrat ponoviti to besedo. Nismo imeli zvezkov, ampak črne tablice obrobene z lesom ter nekakšna trda pisala, ki so na tablici puščala sled.

Tako sem že pred izselitvijo v Šlezijo znala nekaj osnovnih nemških besed. V šolo sem hodila zelo rada, čeprav sem morala pešačiti skoraj 4-5 km in toliko nazaj domov. Starejši brat Drago je hodil v trgovsko šolo, Stane v 4. razred, mali Jožek pa je bil star komaj dve leti in pol.

Naš oče je bil čevljar. Doma je delal čevlje za neko brežiško trgovino. Rada sem ga gledala, kako je šival usnje, ga napenjal na kopita in nato dodal še podplate. S »kneftro« je oboje pritrtil in s kladivom zabijal v podplat žebličke.

Mama je skrbela za gospodinjstvo, včasih pa je delala tudi pri večjih kmetih. Doma smo imeli pujske, kokoši in kozo. Bili smo skromni, vendar srečni v novo zgrajeni hišici na gmajni, v katero smo se vselili leta 1940. Bila je majhna, vendar zidana z opeko ter pokrita s strešniki – ne s slamo. Tu smo bili presrečni.

Ta naša sreča je bila kratkotrajna. Prišel je mesec oktober 1941, z njim pa hude skrbi, težave in nepopisni strah. Po vasi so se slišali glasovi, da nas bodo Nemci izselili. Nekaj družin iz Dobove in Obreža že ni bilo več doma. Odpeljali so jih neznano kam. Starejši so med seboj šušljali, radovedni otroci pa smo vlekli na ušesa vsako novo vest. Strah se nam je vselil v srce in v kosti.

Mama je začela pripravljati topla oblačila za nas vse. Tudi v našo soseščino se je naselil velik strah, globoka žalost ter huda stiska. Včasih smo zvečer kakšno zapeli, zdaj pa je tudi večerno druženje s pesmicami utihnilo.

Tragično jutro, 24. oktobra 1941, je bilo oblačno. Rahlo je rosilo. Zgodaj zjutraj so nas zbudili vojaški tovornjaki z oboroženimi vojaki. Vozili so mimo naše hiše. Otroci smo trepetali in jokali, ker je bila povsod huda »galama« in kričanje – saj o vojakihi nismo slišali nič dobrega. Tudi k nam so prišli. Ukazali so nam (preko nekega nemškutarja – tolmača), da moramo biti v dveh urah pripravljeni, ko bo pripeljal kamion.

Mama nas je mirila, ko smo brezglavo letali okoli. Le kaj naj vzamemo s seboj? Stanko in Drago sta pomagala staršem zbirati še zadnje najnujnejše stvari. Moja naloga pa je bila skrb za Jožka, ki je bil skoraj še dojenček. Stara sem bila skoraj osem let, vendar nisem mogla razumeti, zakaj moramo iz naše lepe zidane hišice, ki smo jo vendar zidali sami. Spomnim se, da nam je mama oblekla več oblačil, da nas ne bi zeblo, saj nismo vedeli kam gremo in zakaj. Kamioni so bili odprti in res nas bi prepihal med vožnjo. Ko smo bili na vrsti mi, smo težko odšli na kamion. Pogled nam je uhajal na naš lepi domek. En vojak s puško je spremljal potek dogodkov. Kure in pujski so bili že zunaj v ogradi. Poslovala sem se od njih. Kaj bo z njimi? Kdo jih bo nahranil? Videla sem, da je koza še zavezana za količek. To sem povedala očetu, ki je skočil s kamiona in stekel čez dvorišče, da bi jo odvezal. Takrat je vojak snel puško in zavpil: »Halt! Oder ich schiesse!«

Prvič sem uporabila svojo, v dobrem mesecu in pol, naučeno nemščino in zavpila: »Nein schiessen! Ziege, ziege!«

Ob tem kriku sem prijela vojaka za hlače in pričela jokati. Ne vem kako me je razumel, vendar je povesil puško in rekel: »Schon gut, schon gut.«

Oče se je hitro vrnil in takoj so nas odpeljali preko Brežic do Reichenburga (danes Brestanica) v Trapistovski grad. Namestili so nas nad hlevi s kravami. Ležali smo na deskah in slami. Starša sta bila tiha. Mama je skrivaj jokala, ker je imela bolečine – žolčne kamne. Radovedni otroci pa smo opazovali patre skozi špranje desk, kako molzejo krave pod nami. Pozneje mi je mama povedala, da iz tega mleka delajo čokolado. Bila sem stara skoraj osem let, vendar nisem vedela kaj je čokolada.

»To je rjava, sladka tablica za pridne otroke.«

Mislila sem, da res nisem dovolj pridna, da čokolade še nisem dobila. Vendar, čudno se mi je zdelo: Rjava čokolada in belo mleko, res čudno! Mogoče se mama le malo šali, da bi nam olajšala trpljenje nad hlevom. Saj smo tam prespali dve noči.

Mami se je ta čas zdravje poslabšalo. Tudi zdravnik je rekel, da bo pomagal, vendar ga nisem več videla. Naslednje jutro smo šli s kamionom na vlak. Oče je pomagal mami in Jožku, Drago je nosil nekaj hrane, ki smo jo imeli s seboj. S težavo smo prišli do vozila, saj je Dragu enkrat spodrsnilo po mokri poti in je nekaj hrane stresel. Na postaji smo pa imeli res srečo. Nismo šli v živinske vagone, ampak v kupe. Res nas je bilo v vagonu več družin, ampak mama je lahko vsaj ležala na sedežu.

Tako smo se odpeljali iz naših domov v neznano. Groza in strah! Vozili smo se dva dni in dve noči. Spomnim se, da smo eno noč stali na eni postaji – Chemnitz – mislim. Težka je bila ta pot. Brez vode in sanitarij je bil naš vagon umazan in smrdljiv. Komaj smo dihali, vendar nismo upali več jokati. Naslednje jutro smo se peljali dalje in se ustavili v Frankensteinu. Tam so nas iztovorili in za nas se je potovanje končalo.

Taborišče številka 92 »Frankenstein« je bilo ob robu istoimenskega mesta. Stavba je bila velika kot samostan. Imenovala se je »Pallottiner Kloster«.

Oče nam je obesil okoli vratu neke ovalne aluminijaste tablice s številkami, katere smo nosili pod oblečili. V bližini velike stavbe je bila še ena majhna hiša. V njej so bili župniki in sestre-nune. Okoli te hišice pa je bil velik vrt. Samostana pa se je z leve strani držala še lepa cerkev. Ves ta prostor pa je bil obdan z visokim zidom.

To je bilo izgnansko taborišče za našo družino. Tu smo preživeli tri leta in pol, žalostni in nesrečni, brez naše male ljubke hišice, ki smo jo tako težko zapustili in po več letih izropano in precej uničeno dobili nazaj. Kočevarji so opravili svoje!

Nismo mogli verjeti, da smo spet doma in svobodni – brez vojakov in straže. Bili pa smo tudi zelo žalostni, ker je v Šleziji ostal brat Drago. Nismo vedeli, ali ga bomo še kdaj videli. Žrtvoval se je za nas in ostal pri Koppeju, da nam je kril pobeg iz Šlezije. Naša družinica se je vrnila v Slovenijo že 1. aprila 1945. Skrivali smo se pri starih starših še ves mesec, kajti v Selah so bili namreč še vedno Nemci.

Tukaj bom končala... Mogoče še kaj več drugič, če mi bosta zdravje, volja in čas dopuščali.